

07.04.2013 – KATECHEZA 84: Co oznacza przyniesienie darów ofiarnych?

Początkowo Eucharystia sprawowana była w połączeniu z agapami, a dla wyznawców Chrystusa czymś oczywistym i naturalnym było przynoszenie darów, zwłaszcza tych służących podtrzymaniu życia. Były one w części przeznaczone do Eucharystii, w części na utrzymanie duchownych, Kościoła oraz dla ubogich. Ofiarowanie darów było wyrazem wewnętrznej postawy oddania siebie samego Chrystusowi i woli aktywnego włączenia się w ofiarę Chrystusa.

W przynoszonych darach upatrywano „pierwocin stworzenia” o czym pisał św. Ireneusz („Adversus haereses” IV, 18), a o samym przynoszeniu darów wspominają również: Tertulian, Cyprian, Hipolit i Augustyn.

Od IV wieku praktyka przynoszenia darów stała się powszechna w całym Kościele. Oprócz chleba i wina przynoszono także: winogrona, oliwę, воск, sery, masło, miód, kwiaty, jarzyny, ptaki i zwierzęta. Niekiedy również – zwłaszcza w wielkie święta czy wyjątkowe uroczystości – ofiarowywano również drogocenne przedmioty, zwykle naczynia liturgiczne. Od XI wieku najczęstszymi ofiarami zaczynają być datki pieniężne. Dary natomiast składane są tylko przy szczególnych okazjach takich jak msze papieskie, święcenia biskupa, pogrzeby, śluby, święta patronalne itp.. Ta praktyka zachowana jest do dnia dzisiejszego.

Obrzęd przygotowania darów pozwalał uczestnikom liturgicznych wydarzeń przygotować „materię” Eucharystii, wskazywał na potrzebę dzielenia się z potrzebującymi i budził troskę oraz odpowiedzialność za wspólnotę Kościoła. Dzisiaj na początku liturgii eucharystycznej przynosi się do ołtarza dary, które staną się Ciałem i Krwią Chrystusową. Przepisy odnoszące się do materii chleba i wina są tradycyjne. Chleb ma być niekwaszony, a wino gronowe, do którego dodaje się nieco wody. Samo przygotowanie darów ofiarnych rozpoczyna się od przygotowania ołtarza, czyli stołu Pańskiego. Rozkłada się na nim korporał, puryfikaterz, kielich i mszał. Przyniesienie darów ofiarnych może być połączone z procesją. Dary złożone na ołtarzu oraz sam ołtarz można okadzać, by symbolicznie ukazać wzniesienie daru Kościoła i jego modlitwy przed oblicze Boga na podobieństwo dymu kadzielnego.

Chociaż wierni nie przynoszą już własnego chleba i wina, przeznaczonych do liturgii, to jednak sam obrzęd przynoszenia darów zachowuje swoją moc i znaczenie duchowe. Obrzędy te przygotowują bowiem wiernych do współofiarowywania się z Chrystusem. W tym samym czasie mogą być zbierane dary i ofiary pieniężne na potrzeby wspólnoty Kościoła, w tym na utrzymanie

oraz pomoc ubogim. Dar składany w liturgii symbolizuje samego ofiarodawcę. Jest bowiem częścią jego trudu, „owocem pracy rąk ludzkich, który symbolizuje składanie siebie w ofierze Ojcu Niebieskiemu razem z Ofiarą Jego Syna. Lud wierny powierza i oddaje siebie Ojcu z zaufaniem, by w ten sposób połączyć się z Chrystusem i Jego Ofiarą dla uwielbienia Boga Ojca.

Dzisiaj uczestnictwo w przygotowaniu darów powinno mobilizować nas też do „przynoszenia” niejako siebie w ofierze, do złożenia na ołtarzu naszej woli przemiany na lepsze, a co za tym idzie – do uznania najpierw własnej słabości i grzechu oraz potrzeby wzrastania w miłości i poprzez miłość.